Энг катта орзуйим — менга ишонган одамларнинг омонлиги, юртимнинг тинчлиги.

Ислом КАРИМОВ

ҲУРРИЯТ

МУСТАҚИЛ ГАЗЕТА

1996 йил декабрдан чиқа бошлаган

Чоршанба кунлари чиқади | 1999 йил 3 - 9 март | № 9 (111)

ЯНГИ МАЙСАДЕК...

Оқар сув мисоли умримиз ўтар,
Қалблар тиниқлашар зилол чашмадек.
Озод юрт кўксини аста кўтарар -
Тошни ёриб чиққан янги майсадек.

Бутун эл маърифат ишқида ёнар,
Беҳбудий, Фитратлар қайта туғилмиш,
Қайта туғилмишдир Темур бобо ҳам -
Кўҳна обидалар қайта қурилмиш.

Оқар сув мисоли умримиз ўтар,
Қалблар тиниқлашар зилол чашмадек.
Лек аҳён-аҳёнда йўлимиз тўсиб,
Ёвлар мўралайди лойқа-тошмадек.

Юртимнинг эркини кўролмас зотлар
Қайсидир тешикда пайт пойлайди.
Ўзгалар кўнглини сўролмас зотлар
Ҳасадчи малайлар қўлин мойлайди.

Ватан сотилмайди, сотилмас иймон,
Ўта қиммат турар инсоний қадр.
Етти пуштин юзин қаро қилганлар
Сотиб ололмайди юртидан қабр.

Оқар сув мисоли умримиз ўтар,
Қалблар тиниқлашар зилол чашмадек.
Озод юрт кўксини аста кўтарар -
Тошни ёриб чиққан янги майсадек...

Дадахон ЁҚУБОВ

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг қарори

ЖУРНАЛИСТ КАДРЛАР ТАЙЁРЛАШ ВА ҚАЙТА ТАЙЁРЛАШ ТИЗИМИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ ТЎҒРИСИДА

Республика олий таълим муассасаларида журналист кадрларни тайёрлаш ва қайта тайёрлашнинг бугунги ҳолати қониқарсизлиги, таълим ва тарбия тизими, журналистика мутахассислиги бўйича ўқув режа ва дастурлари, дарслик ва ўқув қўлланмалари ҳамда бошқа турдаги адабиётларнинг жаҳон андозаларига жавоб бермай қолганлиги, шунингдек, соҳа моддий-техник базасининг заифлиги сабабли ўқув жараёнини ташкил этишда, ўқитиш усулларида жиддий камчиликларга йўл қўйилмоқда. Мавжуд нуқсонларни бартараф этиш, журналист кадрлар тайёрлаш ва қайта тайёрлаш тизимини такомиллаштириш ҳамда дунё андозалари даражасига кўтариш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси қ а р о р қ и л а д и:

1. Мирзо Улуғбек номидаги Тошкент Давлат университети журналистика факультети замон талабларига мувофиқ тарзда қайта ташкил этилсин, Ўзбекистон Давлат жаҳон тиллари университетида халқаро журналистика факультети очилсин ва 1999/2000 ўқув йилидан бошлаб олий маълумотли журналист кадрлар тайёрлаш ана шу ўқув юртларида амалга оширилиши, бошқа олий ўқув юртларидаги (Қорақалпоқ Давлат университетидан ташқари) журналистика факультетлари (бўлимлари) тугатилиши белгилаб қўйилсин.

Журналистлар малакасини ошириш ва қайта тайёрлаш Тошкент Давлат университети ва Ўзбекистон Давлат жаҳон тиллари университети журналистика факультетлари негизида мақсадли усулда амалга оширилсин.

2. Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги:

бир ой муддатда олий таълим таркибидаги журналистика факультетларининг янги тузилмасини ҳамда шу соҳадаги бакалавриат ва магистратура бўйича Давлат таълим стандартларини ишлаб чиқсин ва тасдиқласин;

1999/2000 ўқув йилидан бошлаб журналистика факультетлари қошида иккинчи мутахассислик бўйича тўлов-контракт асосида бир йиллик махсус ўқув курсларини ташкил этсин.

Мазкур курслар тингловчилари бошқа ихтисосликка эга бўлган, журналистика соҳасида камида икки йил мобайнида ўз ижодий қобилияти ва истеъдодини кўрсатган тажрибали мутахассислар орасидан танлаб олинишини таъминлансин;

1999/2000 ўқув йилигача журналистика факультетларида аттестация натижалари асосида замон талаблари даражасида журналист кадрлар тайёрлашга қодир етук профессор-ўқитувчилар таркибини шакллантирсин.

Бу ишга мамлакатимиз ва хорижий давлатлардаги чуқур билим ва катта тажрибага эга бўлган таниқли амалиётчилар ҳамда соҳа мутахассислари кенг жалб этилсин;

1999/2000 ўқув йилигача журналистика факультетларининг моддий-техника базасини инвентаризациядан ўтказиб, уларни ўқув дастурлари ҳамда зарур миқдорда компьютер техникаси, ўқув теле- ва радиостудиялари, чет тилларини мукаммал ўрганиш учун техник ускуналар билан таъминлансин;

Ўзбекистон Республикаси Фан ва техника давлат қўмитаси билан келишган ҳолда 1999/2000 ўқув йилидан бошлаб Тошкент Давлат университетининг журналистика факультети қошида ўқув-услубий қўлланмалар, дарсликлар, соҳани яхшилаш бўйича таҳлилий тавсиялар тайёрлаш, журналистика истиқболларини прогнозлаш масалалари билан шуғулланувчи хўжалик ҳисобидаги илмий-услубий марказни ташкил этсин;

Давлат тест маркази билан биргаликда 1999/2000 ўқув йилидан бошлаб:

журналистика факультетларига қобилиятли талабалар қабул қилиш мақсадида абитуриентларни тест синовлари билан бир қаторда ижодий имтиҳонлардан ўтказишни ташкил этсин;

ҳар йили ягона мезонлар асосида журналистика факультетларининг рейтингини аниқлаш ва таҳлил этиш, улардаги таълим-тарбия жараёнини такомиллаштириш бўйича таклифлар тайёрлаш ва амалий иш олиб боришни йўлга қўйсин.

3. Давлат матбуот қўмитаси, ''Ўзтелерадио'' компанияси, ЎзА, ''Жаҳон'' ахборот агентлиги ва бошқа манфаатдор ташкилотлар Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги билан келишган ҳолда:

журналистика факультетларида юқори босқич талабалари учун ихтисосликлар бўйича машҳур ва таниқли журналистларнинг ўқув студияларини ҳамда ўз таҳририятлари қошида журналистика факультетларининг ҳаракатдаги филиаллари ёки ўқув марказларини ташкил этсинлар;

қобилиятли, ўз маҳоратларини намоён эта бошлаган талабаларнинг амалий тажрибаларини ошириб бориш мақсадида уларни иш ўрганувчи сифатида таҳририятларга ижодий ходимликка қабул қилиш чораларини кўрсинлар.

4. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 1993 йил 5 февралдаги ''Ўзбекистоннинг ўқувчи ёшларини рағбатлантириш чоралари тўғрисида''ги Фармонига мувофиқ 1999/2000 ўқув йилидан бошлаб мустақил Ватанга ва миллий истиқлол ғояларига садоқатли, юқори журналистлик иқтидорини намоён этган, фаол жамоатчи, хорижий тилларни яхши биладиган талабалар учун Ўзбекистон Республикаси Президентининг қўшимча Давлат стипендияси таъсис этилсин.

Давлат стипендиясининг совриндорларини аниқлаш ва стипендияни молиялаштириш Вазирлар Маҳкамасининг 1993 йил 25 мартдаги 157-сонли қарорида кўрсатилган тартиб бўйича амалга оширилсин.

5. Ўзбекистон Республикаси Ташқи ишлар вазирлиги, Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги, Фан ва техника давлат қўмитаси, ''Умид'', ''Устоз'', Ўзбекистон оммавий ахборот воситаларини демократлаштириш ва қўллаб-қувватлаш жамғармалари ва бошқа манфаатдор идоралар журналистика факультетларининг илғор педагоглари ва иқтидорли талабаларининг етакчи ўқув ва илмий марказлари, оммавий ахборот воситалари таҳририятларида ҳамда халқаро ташкилотларнинг матбуот хизматларида мақсадли ўқув амалиёти ва стажировкалар ўташи учун шарт-шароит яратсин ва амалга оширсин.

6. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги журналистика факультетларининг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш, хусусан, уларни замонавий компьютер ҳамда лингофон хоналари, ўқув теле- ва радиостудиялари ва бошқа зарур жиҳозлар билан таъминлаш учун Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг буюртмасига мувофиқ маблағ ажратсин.

7. Ушбу қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари Ҳ.Караматов зиммасига юклансин.

Вазирлар Маҳкамасининг Раиси И.КАРИМОВ

Тошкент шаҳри, 1999 йил 26 февраль

2-бет →

ФЕВРАЛЬ ОЙИНИНГ ЭНГ ФАОЛ ЖУРНАЛИСТЛАРИ

''Халқ сўзи''
Озод РАЖАБОВ, Озод БЕК, Абдураҳмон ЖЎРА

''Ўзбекистон овози''
Юсуф ЖЎРАЕВ, Ғулом МИРЗО, Илҳом КАРОМОВ, Лутфулла МАМАСОЛИЕВ

''Миллий тикланиш''
А.ШАРЪИЙ ЖУЗЖОНИЙ, Дилором ҚЎЗИЖОН

''Ўзбекистон адабиёти ва санъати''
Аҳмаджон МЕЛИБОЕВ, Абдурашид АБДУҒАФУРОВ

''Вечерный Ташкент''
Ильмира ЗАЙНУТДИНОВА, Ирина КУЗЕВАНОВА, Акбар АЛИЕВ

''Правда Востока''
Тимур НИЗАЕВ, Наталья ШАКИРОВА, Нурмуҳаммад ВАТАНИЯР

Наргиза АҲМЕДОВА тайёрлади

ДАДИЛ ҚАДАМ

Камчиликни кўрсатиш осон, аммо унинг ечимини топиш қийин. Шу вақтгача журналист кадрлар тайёрлаш масаласига доир камчиликлар топилаётган эди холос, назаримда. Мана энди ушбу қарорнинг қабул қилиниши кўпчилигимизнинг кўнглимиздан ўтиб турган қийинчиликларнинг ечими сари дадил қадам бўлибди.

Яқин йиллари бошқа вилоятларда ҳам журналистика факультетлари очилган эди. Аммо бугун кўриб турибмизки, асосий гап сонда эмас, балки салмоқда. Шу маънода қарорнинг биринчи бандидаёқ келтирилган факультетларнинг қисқартирилиши ҳақидаги гап бугунги кун учун айни муддао, менимча.

Қолаверса, ижодий имтиҳон яна тиклангани мени жуда хурсанд қилди. Чунки билим ва истеъдод бир-бири билан узвий боғлиқ бўлса-да, улар мутлақо бошқа-бошқа нарсалар. Қолаверса, журналистик истеъдод ва қобилият ҳар кимга ҳам берилавермайди. Журналистларнинг ихтисослашишига ҳам айнан шу нуқтаи назардан туриб ёндошсак, мақсадга мувофиқ бўлса керак.

Р.ҲАФИЗХОНОВ

ЗАРУР ҲУЖЖАТ

Мазкур қарор айнан биз талабаларнинг кўнглидан кечаётган ва бизни ўйлантираётган муаммоларнинг бартараф этилиши йўлида керакли ва зарур ҳужжат бўлди, десак янглишмаймиз. Қарорда белгиланганидек, ТошДУ журналистика факультетининг замонавий тарзда қайта жиҳозланиши, керакли дарслик ва бошқа манбаларнинг етказилиб берилишининг таъминланиши ҳам айни биз кутган ечим эди. Қолаверса, радио-телестудияларнинг ташкил этилиши ҳам факультет учун эканлиги табиий.

Яна бир яхши жиҳат, шубҳасиз, ижодий имтиҳонларнинг жорий этилгани бўлибди. Шу билан бирга Халқаро журналистика факультетининг алоҳида шаклда ташкил этилиши ҳам эртага халқаро миқёсдаги ўзимизнинг ҳақиқий журналистларимиз бўлишини таъминлайди, деб умид қиламиз.

Зеро, бу тадбирларнинг барчаси биз талабаларга ва ОАВ ходимларига, журналистларга билдирилаётган катта ишонч ва эътибор экан, унинг масъулиятини тўла ҳис этиш лозимлигини ҳам ҳар биримиз англаб етишимиз керак.

Хуршид БЕК,
ТошДУ журналистика факультети 1-курс талабаси

ЙЎҒ-Э!

Ақлли кўринишни аҳмоқдан ўрган

ЎЗЛИКНИ АНГЛАШ

(''Халқ сўзи'', 1999 йил 27 февраль, 41-сон, Асадулла Ҳақназар. ''Февраль воқеалари'')

80-йилларда бўлган воқеалар кўз ўнгимдан ҳануз кетмайди. Бирор ҳафта йўққи, Ҳайратондаги дўстлик кўприги орқали эълон қилинмаган Афғон уруши қурбонлари - бегуноҳ йигитларнинг тобутларини олиб ўтишмасин. Менинг жигаргўшам ҳам ана шу урушнинг энг сўнгги қурбони бўлиб қолди. Собиқ Иттифоқнинг сўнгги аскарлари кўприкдан ватанимиз сарҳадига қадам қўйганда оталарнинг кўз ёшлари, оналарнинг фарёдлари бутун Амударё соҳилини тутиб кетганди. Шаҳид бўлган фарзандларни оналар қонли кўзлари билан юзлаб, минглаб кишиларнинг орасидан ахтаришар, уларга таскин бериш ҳам, нигоҳларига тикилиш ҳам оғир эди. Шукроналар бўлсинки, бу нарсалар истиқлол туфайли ўтмишга айланиб қолди.

Сурхон воҳасининг етти яшардан етмиш яшаригача тинчлик, ҳурлик, осудалик қандай азиз неъмат эканлигини, унинг она сутидек таъмини қайта ва қайта татиб кўришди десам лоф бўлмас.

Ўзбекистон ва Тожикистон ҳудудини шундоққина битта ариқ ажратиб туради. Турсунзода туманида истиқомат қилаётган миллатдошларимиз бошига тушган ва тушаётган ҳаёт зарбалари бизни доим ҳушёрликка даъват этаётгандек. Тирикчилик, бир бурда нон илинжида поезддан-поездга, қишлоқдан-қишлоққа сарсон-саргардон бўлиб юрган қўшни тожикистонликларнинг бошига тушган кунни мусулмон бандаси душманига ҳам раво кўрмайди. Мен Тожикистоннинг Регар шаҳрига борганимда ночорликдан маккажўхори нони еб, атала ичиб кун кўраётган оилаларни, бир бурда нонга зор қолиб қон қақшаган мунис оналарни кўриб, кўзларимга аччиқ-аччиқ ёшлар келган.

Демоқчиманки, ҳар бир ватандошимиз атрофга теран разм солиши, қўшниларимиз турмуши ва шароити билан ўзининг ҳаётини таққослаши, муқояса қилиши лозим, албатта. Оғирликни кўрмаган, ҳаёт мактабини ўтамаган киши бугунги ҳур замонанинг қадрини, моҳиятини тўлиқ англаб етолмайди. Бугунги ўзгаришларни ёшми, кексами ўз онги билан англаб етиши лозим. Хўш, Сиз яшаётган оилада, маҳаллада, туманда истиқлол туфайли қандай ўзгаришлар рўй берди?

Шўро даврида ислом оламининг етук олимларидан бири бўлган Имом Термизий, Собир Термизий, Ал-Ҳаким Термизий, Сўфи Оллоёр мозорларини ҳатто кўпчилик билмас эди. Ҳуррият туфайли Имом Термизийнинг 1200 йиллик тўйлари ўтказилди. У кишининг мақбаралари ҳам таъмирланди.

Ал-Ҳаким Термизий зиёратгоҳига ҳеч ким боролмас эди. Чегара ортида бўлганлиги учун ташландиқ ҳолга келиб қолганди. Ана шундай табаррук зиёратгоҳ ёнида ўрис зобитлари чўчқахона қуришганди. Бугунги кунда бу зиёратгоҳлар барча учун очиқ. Агар сиз Сурхон воҳасига бормоқчи бўлсангиз, юқорида тилга олинган улуғларни бир зиёрат қилинг. Истиқлол туфайли Сурхондарёда қандай ўзгари бўлганлигини ва бу халқимизга ни берганлигини ўз кўзингиз би кўрасиз. Истиқлолнинг дастлабки лариданоқ инсоннинг қадр-қийма жой-жойига қўйиш борасида юрт миз кўрсатма бергандилар ва бу да намуна бўларли амалий и қилинди ҳам.

Демоқчимизки, ўзини англаган ришларни онгли равишда кўра ган киши бировнинг қутқусига, сига учмайди. Фойдали меҳнат ёшларимиз банд бўлишса, ҳар ортиқча ишларга ўрин қолмайди. нарса бекорчилик эътиқодсизликдан, ўзлигини, ўтми унутишдан келиб чиқади. Бундай ни манқуртлар деб аташади. Яна воийга мурожаат қилмоқчиман:

Эй кўнгил, келки, бало базм
жоми ғам ту
Ўз қатиқ ҳолимға ўлмасдан ту
мотам ту

Хулоса шуки, ойланинг, маҳалла юртнинг қадрига етиш учун, унга ни фидо қилиш учун аввало маъна комиллик зарур. Биз ёшларни ана нарсага даъват этишимиз керак д ўйлайман.

Сафар ОМОНОВ
''Сурхон тонги'' рўзномаси бўлим мудири

ЁЗЁВОНДА ЯНА ДАРАХТЛАР КЕСИЛАДИГАН БЎЛДИ

Ошкора

Танқиднинг кучи қани?

Бир-икки ҳафта кунлар исиб, совуқнинг пайи кесилгандек бўлганидан ҳаммамиз қувониб қолгандик. Мана, баҳорнинг биринчи куниданоқ ҳаво совиб кетиб, ёзёвонликлар яна болта, арра кўтариб қолишди. Чунки, беш йил бўлаяптики, туманда қиш совуғи эшик қоқиб кириб келгандан то баҳоргача газ ёнмайди. Оқибатда одамлар ҳар қишда мевали-ю, мевасиз дарахтларни кесиб ёқишга мажбур бўлишаётир. Боғча ва мактаб болалари ўртасида ҳар йили турли касалликлар авж олади. Кексалар учун бу йилги Рамазон ойида ҳам саҳарлик ва ифторлик қилишларида қийинчиликлар бисёр бўлди.

Бу ҳақда ўтган йили ноябрь ойининг бошларида республика радиосининг ''Қармоқ'' эшиттиришига ёзгандик. ''Қармоқ''да танқид қилинишига қарамай ҳали муаммо ўз ечимини топгани йўқ.

Бу нимаси, танқиддан хулоса қани? Ёки бундай сукути билан мутасаддилар қишлоқдагилар дарахтларни кесиб ёқаверишсин, дейишмоқчимикан?

Нурбек РАҲИМ

Ёзёвон тумани

ЎЗБЕКЧАНИНГ КУЧИ ЕТМАДИ

Гувоҳномам менга гувоҳлик беради, мен эса унга!..

Иш жойидан берилган гувоҳнома шахснинг қаерда, ким бўлиб ишлашини тасдиқловчи ҳужжат ҳисобланади. Буни ҳамма билади. Лекин унга тилмоч кераклигини ҳеч ким эшитмагандир. Буни қарангки, керак экан...

Хизмат юзасидан ''Муштум'' журналининг бош муҳаррири қабулига кириш учун бордим. Журнал таҳририяти жойлашган ''Шарқ'' нашриёт-матбаа концерни биносига кириш учун рухсатнома олиш керак экан. Деярли барча идораларда бўлгани каби бу ерда ҳам рухсатнома ёзиб берувчи ўзбек эмас.

Рухсатнома олиш учун гувоҳномамни узатдим.

-- Где работаете? -- деган саволни эшитиб олдинига нима дейишни билмай қолдим. Вазиятни тушунгач, ''Там же написано'' деб, унинг тилида жавоб бердим. У эса истеҳзо билан ''Я же по узбекски не понимаю'' деб жавоб қайтарди. Иш жойим ''Маънавият ва маърифат'' жамоатчилик маркази эканлигини рус тилида тушунтириб беришга мажбур бўлдим.

Шундай қилиб, Давлат тили -- она тилимда ёзилган гувоҳномамга шу тилнинг Ватани -- Она юртимда тилмочлик қилдим.

Шунақа гаплар, гувоҳномам менга гувоҳлик беради, мен эса унга.

Хайрулла ТЎХТАЕВ,
Республика ''Маънавият ва маърифат'' жамоатчилик марказининг бош мутахассиси

Тарбия

Эркаклар тарбияси ўзгача

Мактаб асосан таълим ва тарбия ўчоғи ҳисобланади, таълимни эса тарбиядан ажратиб бўлмайди. Биз биламизки, мактаб муҳитини, яъни болаларнинг бўш вақтларини мазмунли, яхши ўтишини таъминлаш, уларни ёмон одат ва таъсирлардан ҳимоя қилиш ишларига мактаб раҳбарияти ва бевосита синф ўқитувчиси масъул. Масалан, катта танаффусда ёки бўлмаса жисмоний тарбия, меҳнат дарсларида олган билимларини мустаҳкамлаш, такомиллаштириш мақсадида ҳар хил мусобақалар, танловлар ўтказишни режалаштириш ва уларни амалга ошириш жуда муҳим омиллардан.

Қишлоқ жойларда иш ўғил болалар, қиз болалар учун ҳам етарли. Шаҳарда эса буларни ўзимиз топишимиз керак. Шу ҳақда гап кетар экан, яна бир фикр туғилади. Бу анчайин катта ижтимоий муаммо бўлиб, менимча ҳаммани қизиқтирса керак деб ўйлайман. Яъни ўғил болаларни ҳаётга уларнинг ёшлигидан масъул қилиш. Маълумки, оила қургандан кейин ўғил боланинг зиммасига оилага таянч бўлиш вазифаси тушади. Ўғил болалар учун одобнома ва меҳнат дарсларини бошланғич синфлариданоқ иложи борича тажрибали эркак киши олиб бориши аҳамиятлидир. Оилаларда эса тарбия билан асосан аёл киши кўпроқ шуғулланади. Чунки уйда отадан кўра онада кўпроқ вақт бўлади. Боғчада бирорта ҳам эркак тарбиячи йўқ. Мактабда ҳам асосан, айниқса бошланғич синфларида аёл кишилар фаол. Бундай ҳол -- ўғил болаларга уларнинг оила бошқарувчиси асосий куч бўлиб етишиб чиқишида бир қадар салбий таъсир кўрсатади. Оилада аёл кишининг ролини оширган билан кўзланган натижаларга эриша олмаймиз. Чунки аёл киши асосан уй-рўзғор ишлари учун масъул. Лекин манба бўлмаса аёл йўқдан бор қилолмайди.

Аёл яхши муомала, ширин сўз гадоси, айниқса, ҳозирги замон аёли оиласи учун керак бўлган ҳамма нарсани қилишни хоҳлайди. Аёллар йили деб, аёлни мақтаб қўйиб уни ҳолдан тойгунча эксплуатация қилмайлик. Биз аёллар бугун билан яшасак, сиз эркаклар келгуси замон ғам-ташвишида бўлинг. Шунда ўғлонларимиз оиланинг, жамиятнинг маҳкам туриб [illegible] айланади. Аёлларнинг кўнгли тўқ бўлади.

Баъзан ходимларни ёшига, кўринишига қараб танлаш русум тарзига кириб қолди. Кўриниши, кийинишлари, ёши ҳам ўрта бўлган инсонларни ким айтади, иш бермайди деб. Демак, замон ёшники, бойники, яхши кийинганники бўлиб қолдими? Мен бунга қарши эмасман, лекин энг асосийси, кўним билан ишлаш, тадбиркорлик, чиройли муомала эмасми? Унда ўзимизнинг ўрта ёшдаги малакали мутахассисларимиз қаёққа борсинлар, ахир уларда билим, тажриба, қунт, чидам бор-ку. Нечун йигитлар, бозорда пайпоқ, игна, тугма, нон, сомса сотиши ёки бўлмаса кўчаларда оммавий равишда оёқ кийим таъмирлашлари керак? Ахир бундай аҳволда ишлаш биз учун ҳам, келган меҳмонлар учун ҳам ноқулай ва хунук эмасми? Улар озода, иссиқ, шинам жойларда ишлашга ҳақли эмасмилар? Бу демак, замон сенга боқмаса, сен замонга боқ, деган нақлга риоя қилишми? Гап, муаммо кўп, лекин уларни ўзимиз ҳам қилмоғимиз керак.

Албатта давр талабидан келиб чиқиб, келажаги бор бўлган соҳаларни тиклашимиз, йўлга қўйишимиз керак. Масалан, инсон яшаши учун зарур омиллар -- умумий овқатланиш, енгил саноат, пойафзал, сартарошхоналар, оғир саноат -- буларни ҳаммасини замон талаби даражасида қайта ишга тушириш зарур.

Ҳозир ҳамма истаган ўқишига кириб ўқияпти. Майли ўқисинлар, лекин аввалари жой, муҳит шароитларидан келиб чиқиб, керакли мутахассисликка ўқитиш учун йўлланмалар бериларди. Йўлланма бўйича ўқиб битирган мутахассис ўз туғилиб ўсган маконига бориб хизмат қилар эди. Улар керакли жойларга рационал равишда тарқатиларди.

Назаримда , дипломли мутахассисларни Республика бўйлаб бир текисда тарқатиш - шу йўл билан иш билан таъминлаш йўлга қўйилса, кўп яхши иш бўлур эди.

Маъмура АҲМЕДОВА

ЭЪЗОЗЛИСАН, АЁЛ!

Азиздан-азиз, гўзалдан-гўзал, пари-пайкар Аёллар, Қизалоқлар! Қалами ўткир ҳамкасабалар! Бахтиёрлик, соғлик ва хотиржамлик ҳамроҳингиз бўлсин!

10 САВОЛГА ЖАВОБ

1.Илк журналистик чиқишингиз...
2.Қайси журналистни ўзингиз учун ибрат ҳисоблагансиз?
3.Ўзбек журналистикасида эътибордан четда қолаётган мавзулар борми?
4.Аёл-қизлар учун энг муҳим уч фазилатни айтсангиз?
5.Қайси аёл-қиз журналист ижодини эътиборга сазовор деб биласиз?
6.Қайси газета-журнални мунтазам ўқийсиз, қайси радиоэшиттириш ёки кўрсатувни кузатиб борасиз?
7.Бугунги шароитда журналистик фаолиятни ким кўпроқ уддалаяпти: аёллармиёки эркаклар?
8.Ҳаётингизда идеал деб ҳисоблаган аёл борми?
9.Севган қўшиғингиз, бадиий асарингиз?
10.''Эъзозлисан, аёл'' саҳифасига муносабатингиз?

* * *

Саида БОНУ:

1. Илк журналистик чиқишим танқидий мақола билан бошланганди. Ижодга, бадиий ижодга ҳам (8-синфда ўқирдим) ''Кўзларим'' номли митти ҳикоям билан кириб келганман. Ҳикоя ҳам атрофдагиларга, дугоналаримга бироз танқидий қарашларим - ҳажвия эди. Мен чолиқушидай эдим. Ижодга танқид билан кириб келганман.

2. Устозим (Худо раҳмат қилсин) Абдукарим Набихўжаевни.

3. Биз ''ўз-ўзимиз''га кам эътибор бераяпмиз. Нега биз, журналистлар, жаҳонга чиқа олмаяпмиз? Айниқса, газеталарда ижод қилаётган қайси журналист дунёнинг қайсидир бурчагидан хабар, янгилик йўллаяпти? Нега ''ўз-ўзимиз''ни дунёга танитадиган битта бўлса ҳам инглизча ''Таймс''имиз йўқ? Нега ўзимизнинг ижодимизни китоб ҳолида дунёга чиқармаймиз? Назаримда, айнан шу мавзу бугуннинг (ҳа, бугуннинг) мавзуси. Яна бир ''назардан четда'' қолаётган мавзу - АЁЛ қисмати, ижодкор аёлнинг ''ҳолидан хабар олиб'' тургувчи нашрлар жуда кам.

4. Хотин-қизлардаги ғурур, оқила бекалик, оиласининг, боласининг ''сирдоши'' бўлиш фазилатини ҳамма нарсадан юқори қўяман. Ғурурли аёл оиладаям, жамиятдаям, ўз фарзандлари олдида ҳам ҳурмат топади. Оқила бека оила аъзоларини ҳам маънан, ҳам моддий қашшоқ бўлишдан асрайди. Умр йўлдоши, боласининг яқин дўсти бўлиш, бу -- оила сири, ''уйда'' бўлади.

5. Бир қўлида қалам, бир қўлида болам, деб ижод этаётган ҳамма ҳамкасабаларимнинг меҳнати олқишга лойиқ. ''Туркистон''чи Назокат Усмонова, ''Тошкент ҳақиқати''дан Зарифа Эралиева кўп изланади. Ўқиб, кузатиб бораман.

6. Кўпроқ хорижда чиқадиган (хизмат тақозоси билан танишишга тўғри келади-да) газета, журналларни ўқийман. Мода журналларига қизиқаман. Радиодаги ''Ҳамроҳ''нинг ҳамроҳиман. ''Оила''ни кўраман. Лекин, кўпроқ жаҳон халқлари маданияти, санъати мавзуидаги кўрсатувларни қолдирмай кўришга ҳаракат қиламан.

7. Аёл ижодкорлар баҳона-важлар тўқиб, қаламни ташламаяпти. Демак, ижодга уларнинг эътиқоди кучлидай. Кузатишимча, аёлнинг мақтовиям кучли, танқидининг ҳам тиғи анча ўткир. Демак, аёллар.

8. Нодирабегим. Ундан маънан мадад олгандайман. Дилбар Ғуломовага бўлса, ҳавас қиламан.

9. Руҳан чўксам, ''Ёр, сана қурбон ўларам''ни эшитиб, таскин топаман. Кайфим чоғ бўлганда жон деб ''Оқ билак ойим тошканлик''ка хуморимдан чиққунча рақс тушаман. Ўткир Ҳошимовнинг ҳамма асари. Конан Дойлнинг ''Шерлок Холмс ҳақида ҳикоялар''и. Холмс инсон ақлини чархлайди, назаримда.

10. ''Эъзозлисан, аёл'' саҳифасига биргина тилагим: ''Аёл ижодкор, юрагингиздан тўкилган нималар бор?''-- дея бизни саволга турсин.

Таваллуд

БОЙЧЕЧАК

...илк куни, 1 март, [illegible] мнинг таваллуд [illegible] йили шу кутлуғ [illegible] ум вақт - тушлик- [illegible] кишининг ибораси [illegible] нда ''Саодат''нинг билан [illegible] ри, устозимини саодатли [illegible] уйларини муборакбод [illegible] ерсиз, те- [illegible] га йиғиламиз. [illegible] гозисиз лефонсиз, таш[illegible] вилоят- шаҳарнинг (баъз[illegible] идаги лардан) турли [illegible] ир эн- ишимизни қўйиб [illegible] тикиб келаверамиз. [illegible]

Зулфияхонимга [illegible] совға олиб бориш ҳеч муам[illegible] бўлиб [illegible] Энг йўлимизни тўсган эмас эди. яхши совға [illegible] Меҳмонхона доим гулга тўлиб кетарди. Яна у кишига энг катта совға бирортамизнинг яқинда чиққан китобимизни, [illegible]ета ёки журналда босилган туркум шеъримизни буларди. Шундай совға билан келганлар Зулфияхонимнинг бағрига сингиб кетар, ўша куни у кишининг ёнларидан жой олардн. Бундай сийланишга ҳаммамиз неча мартадан сазовор бўлганмиз.

Ҳар шундай ташрифимизда гўзал, маъсум, вироқли гулдасталар ичида жажжи идишдаги бойчечакка кўзимиз тушади. Ажабо, кейинги йилларда биз унинг катта гулдасталар орасида туришига шундай ўрганиб қолдик-ки, назаримда у ҳаётимизда мен сабабини аниқ ифодалаб бера олмайдиган бир маъно касб этди.

Табиат уйғониши, баҳор келишининг илк жарчиси бўлган бу мурғак сой бўйи-ю тоғу тошлар чечагида кишини ҳаяжонга соладиган, томирларингда илиқ тўлқин уйғотадиган қандайдир буюк бир куч бор. Зулфияхоним бу жажжи чечакни нега шунчалик яхши кўрадилар?! Нега уни ҳаммамиз ҳам ''Омонлик-омонлик!'' дея кўзимизга суртамиз?!

Биз яшайдиган шаҳри азимдан анча узоқ дала-ю даштлардами, тоғ ёнбағриларидами ҳали изғирин этагини тамом йиғиб олмай, баҳор эрка рухсорини дадил очмасдан туриб очилган ва Зулфияхоним севинсин деб, саксонинчи баҳорда ''Омонлик!'' деб кўзларига суртсинлар деб, бир сиқим жон озиғи - ўз тупроғи билан бирга юборилган табиатнинг бокира муждасига қараб ўйлайман... Ўйлайман...

Табиат, Ҳаёт, Гул, Зулфияхоним, биз, яралиш ва яратилиш ўртасида не ришталар бор?!

Ўйлайман...

Зулфияхоним бизни дунёга бошқача кўз билан қарашни ўргатмадиларми?

Юрагингга не зарбалар келиб текканида ҳам, унинг деворларига не довул ва тўфонларнинг пўртана тўлқинлари келиб урилганида ҳам унинг ичидаги Ҳаётга, Табиатга, Онага, Ватанга, Фарзанд деб аталмиш буюк ва сирли мавжудотга меҳр чироғини ўчирмай қолиш сирини бизга Зулфияхоним ўргатмадиларми?!

Ўйлайман... Ўзи жажжигина бўлган бу чечак қалбимда катта ўйлар уйғотади. Ён-веримдагиларга, Зулфияхонимнинг шогирдларига қарайман. Ҳар йил даврамизга яна кимлардир қўшилганини сезаман. Назаримда улар дилидан ҳам катта ўйлар кечаётганга ўхшайди. Ёркин, Эзгу, Истиқбол ва Истиқлол ўйлари. Уларни шу чечак каби бокира асраб қолишда бизга Зулфияхоним, шу бугунги кун каби мана шу хонадондан тўйиб симирганимиз ажиб бир кўтаринкилик руҳи мадад беради.

Раҳима ШОМАНСУРОВА

Бу қизнинг юзларидаги табассумдан кўнглингиз ёришиб кетади-я! Табассум бўлганда ҳам -- покиза, беғубор табассум...

У ''Ҳамшира -- 98'' республика кўрик-танловининг ғолиби -- Хуршида Темирова! Ўзи ҳам нақ касбини топган экан. Оппоқ ҳамширалик либоси аслида шунақа беғубор, покиза қалбларга ярашади-да!

СИРДОШИМ

Ҳолат

Яхшиямки, сен борсан-а, сирдошим! Сенсиз нима қилардим-а?!

...Атрофга назар ташлайман. Дунё сохта йиғи-ю, сохта кулгидан иборат бўлиб қолганга ўхшайди. Биров кулиб туриб жонингни олса, бошқаси йиғлаб ярангга туз сепишдан манфаатдордек туюлади. Баъзида дўстим киму, душманим кимлигини ҳам ажратолмай қоламан. Негаки, энг ишонган дўстинг ногаҳонда билиб-билмай ''сотиб'' қўйиб панд беради, душманинг эса ''Сиз''лаб, пайпаслаб ичингга кириб бораверади.

Шундай пайтларда ўйланиб қоламан, дунёга нима бўлаяпти ўзи? Нега биз кундан-кунга шубҳачи, бетгачопар, ҳафсаласиз, манфаат йўлида анча-мунча нарсадан тоймайдиган бўлиб бораяпмиз? Гина-кудурат, асаббузарлик, товламачилик, чақимчилик каби иллатлар гўё оддий нарсалардек кундалик муносабатларимизга тобора чуқурроқ сингиб бораяпти. Муҳими, биз бунга кўникиб бораяпмиз.

Ҳар сафар шуни алам билан ҳис қилар эканман, назаримда, ҳаёт хира тортиб, қорайиб бораётгандай туюлади. Гоҳо шунақанги қийналиб кетаманки. Шунда бирдан сен ёдимга тушасан, ойдиндек оппоқ, азиз ва меҳрибон сирдошим! Баъзан фақат сенгагина суянгим, ишонгим келади. Раҳматли отамлар эсимга тушсалар, ичим узилиб кетгандай бўлаверади. Зап ҳунарга қизиқтириб кетдилар-да, деб шукр қиламан.

Ташқарида ёмғир ёғаяпти. Тунги соат 2 ни кўрсатиб турса-да, сен билан дардлашиш учун уйқудан воз кечаман! Чунки сен мени тўғри тушунасан, чунки сен билан барча муаммоларимни баҳамжиҳатлик билан ҳал қилиб келаяпмиз шу чоққача. Баъзан шу тахлит ўтиравериб, сирлашавериб тонг ёришганини ҳам сезмай қоламиз.

Нима бўлса ҳам борлигингга шукр, сирдошим -- ОҚ ҚОҒОЗИМ, ОППОҚ КАБУТАРИМ!

Азиза СОЛИҲ

КРОССВОРД

1.Республикамизда чоп этилаётган янги аёллар журнали. 2.Қашқадарё вилояти хотин-қизлар газетаси. 3.Фармонбибининг келинларидан бири. 4.Қадимда китоб кўрган, шоира аёлларнинг исмига қўшиб айтилган ''унвон''. 5.''Кўнглима пайваста?.. отқали, Ғамза ўқин қошиға ёлабдурур''. 6.Ислом таълимотига кўра, эридан ажрашган хотиннинг турмушга чиқмай туриши керак бўлган муддатнинг номи. 7.''Сабъаи сайёр'' достони қаҳрамонларидан бири. 8.Мева номи билан аталувчи қиз исми. 9.Бир телесериалнинг қаҳрамони. 10.''Чархпалак''даги лўли. 11.(ўнгга қараб) Ҳ.Олимжоннинг достонидаги қаҳрамон йигит. (пастга қараб) Муҳаммад алайҳиссаломнинг онаси. 12.Ўтган асрда яшаган ўзбек шоираси. 13.Ўрта асрларда қизларнинг бирор кишига ҳадя қилиниши. 14.''Минг бир кеча''даги шоҳнинг қизи. 15.Гул суви. 16.Вомиқнинг маъшуқаси. 17.Садриддин Айнийнинг чўпон қизча ҳақидаги ҳикояси қаҳрамони. 18.Умумхалқ томонидан муқобил асосда сайланадиган шахс. 19.Ж.Нерунинг қизи. 20.Европанинг машҳур аёлларидан, автоҳалокат қурбони. 21.''Она'' сўзининг форсчаси. 22.(ўнгга қараб) Сочларинг .?. , .?. , Олиб қўйдинг хаёлим. (тепага қараб) Машҳур халқ муҳаббат достонларидан бирининг бош қаҳрамони. 24.Машҳур ҳинд фильмидаги қиз.

Тузувчи: ШАҲЗОД

МАЙСАРА ОПАНИНГ "...ТОНГИ"

Нашр

Барно ИСОҚОВА

''Тошкент ҳақиқати'', '' Бухоро ҳақиқати'', ''Сирдарё ҳақиқати'', ''Наманган ҳақиқати'' ва ҳоказо ''...ҳақиқат''лар - булар вилоят газеталари. ''Шаҳрисабз тонги'', ''Нишон тонги'', ''Дўстлик тонги'', ''Арнасой тонги'' ва ҳоказо ''... тонг''лар - булар туман газеталари. Уларнинг номланишига қараб ҳам вилоят ёки туман газеталари эканлигини билса бўлади. Ҳозир ўша газеталарнинг ҳоли қандай?

Бир сўз билан айтганда ҳар хил. Ҳамёнида унча-мунча пули ва ихтиёрида учта-тўртта хонаси қолган газеталардан тортиб, ҳар бир сонининг босмадан чиқиши қарз билан ёпилиб, ихтиёрида 1та каталаг-у, 2та эски столи бўлган таҳририятларгача учратиш мумкин. Бугунги кунга келиб эса уларнинг айримлари ўзини тутиб, ўз йўлини топиб, эл оғзига тушган. Айримлари эса бир амаллаб бехато чиқиб турибди. Лекин айримлари эса, айниқса туман газеталари орасида, изга тушиб, кўтарилаётганлари ҳам йўқ эмас. Ҳаттоки, умуман, чиқишдан тўхтаб қолганлари ҳам учрайди. Бунинг ўзига яраша талайгина сабаблари ҳам бор. Республика газеталари, қоғоз, маблағ муаммоларидан безиллаб турганда, вилоят ва туман газеталари аҳволини тушунса бўлади. Лекин тоғни уриб толқон қилсангиз ҳам, боғни қуриб бўстон қилсангиз ҳам қилинг-у, лекин мухлисингиз кўнглини тополмасангиз, ўқувчингизнинг ҳаёти учун, бугуни учун алоқаси бўлмаса яна фойдасиз. Яъни пул бўлса ҳам ўқувчининг кўнгли чангалга илашмаслиги мумкин.

BUYUK KELAJAK SARI
KITOB-TONGI
Газета 1935 йил 1 майдан чиқа бошлаган
ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ КИТОБ ТУМАН КЕНГАШИ ВА ТУМАН ҲОКИМЛИГИНИНГ ГАЗЕТАСИ

Ўтган йили ''Сурхон тонги'' газетаси республика миқёсидаги ''Наврўз боқий байрам'' танловининг ғолиби бўлганда, кўпчилигимиз тан бериб, таҳсинлар ўқигандик. Яқинда эса Қашқадарё вилоятининг Китоб туманида нашр этиладиган ''Китоб тонги'' газетаси қўлимизга тушганда ''бўларкан-у'' дея ҳам ҳавас, ҳам ҳасад қилганимизни яшира олмадик. Газетанинг кўриниши шундоқ айтиб турарди: ҳеч бир республика нашридан қолишмайди, сифат жиҳатдан ҳатто яхшироқ ҳам. Ҳафтада бир марта, 4 саҳифада , А-3 форматда чоп этиларкан. Саҳифаланиши, дизайни... Муҳими, туман миқёсидаги газеталар учун зарур бўлган нарса - туманнинг бугунги кун нафаси уфуриб турибди. Ташкилотлар, мактаб, мавсумий ишлар, илғор фермерлар, ташаббускор ёшлар, Китобнинг моҳир теримчи-ю, чеварлари, пешқадам хўжаликлар, мактаблар, ҳатто аълочи ўқувчилар -- газета қаҳрамонлари. Ҳоҳ улар мақтовга сазовор бўлсин, ҳоҳ танқидга лойиқ бўлсин - ''Китоб тонги'' саҳифаларида ўз аксини топган. Улар билан бир қаторда ортда қолиб иши юришмаётган хўжалик ва ташкилотлар, муаммоси бисёр корхоналар ҳам роса саваланади. Бундан ташқари, келини билан келишмаган қайноналар ҳасратлари, тўрт-беш улфатнинг ҳангомаси, ёш қаламкашларнинг ижод намуналари-ю латифамаржонлар...

Муҳими, уларнинг ҳаммаси ҳаётий - Китобга хос ҳаётий воқелик. Демак, ''Китоб тонги''ни ўқишаяпти. Газетанинг мана шу хислатидан ибрат олса арзигулик. Чунки, халқнинг бугунини, бугунги ўй-фикри-ю, дардини ёзмас экан, газеталаримиз ўқувчисини топиши қийин. Шунга тан бериб, газетанинг тўртинчи бетидаги одатий ''Бош муҳаррир'' дейилган жойига қарадик - Майсара ҲАЙДАРОВА. Э, қойил, шунча иш ҳали аёл кишининг меҳнати экан-да!

Баъзан дурустгина қалами бор эркак журналистлар бу шарафли касбдан юзкўрмас бўлиб, ўзини ҳар мақомга солаётган бир пайтда Майсара опа аёл бошига бир газета ишини йўлга қўйганига ҳавас қиласан, киши!

Ҳайрат

МЕН ВАРРАК ЭМАСМАН, ҚУШМАН!

''Нечун?'' ''Нега?'' десанг қийиндир ҳаёт,
Жавоблар келади аччиқдан-аччиқ.
Кўксингни мўлжаллаб тургандай сайёд,
Курагинг остида туради санчиқ.

Нечун Алдов ёғли кўзлари билан
Атрофга боқади эрка, беҳадик?
Нечун рост ўтирар бир суянч тилаб,
Бир суянч бўлмаса туролмайди тик?

Пахса деворларни бузиб қардошлар,
Нечун темир қўрғон тиклар ўртага?
Танасин оғриғин билмайди бошлар,
Ё билиб билмасга олар жўрттага...

Номард баққол тутган тарози мисол
Нечун ўйнаб ётар гоҳ амал, гоҳ сўз?
Не учун оғуга бол бўлиб ҳиммол,
Таъмага чўрилик қилар нону туз?

Нечун, нега дея шишган тилимга
Сабртоши қўйиб чандиб боғлайман.
Сабр этиб ҳурликка етган элимга
Яна сабр сўраб-сўраб йиғлайман.

Сабрнинг тағи бўш, қоронғу зоҳир,
Номига ''йилт'' этмас бир сариқ танга.
Сабр ҳам ''Нечун?'' деб сўрар-ку,
ахир,
Тоқати тоқ бўлиб кирар-ку жангга!

ҚУТЛИБЕКА

Шарҳ

БАНДИ ЎЖАЛАН

Террорчилар сардори тавба қилиб, Туркияга хизмат қилишга ваъда бермоқда экан

Дунёнинг биринчи даражали террорчиси Абдулла Ўжалан шахси ва унинг атрофидаги баҳс-мунозаралар бутун зиддияти билан бир маромда давом этиб келаётган нафақат Туркиянинг, балки бутун Европанинг ижтимоий ҳаётида айни кунларда ўзига хос портлаш ясади.

Тўғриси, ҳали яқин орада бирор-бир террорчи бу қадар кўпчиликнинг меҳр-муҳаббатини қозонмаган ва ўзи атрофида турли жамият ҳамда давлатлар орасида бир вақтнинг ўзида бунчалар адоватли мунозараларнинг бошланишига сабаб бўлмаганди. А.Ўжаланнинг ҳибсга олиниши Грециядан тортиб, Австралия қадар давлатлар маъмурларини саросима солганча бирваракайига қўрқинчли акс-садо берди.

А.Ўжалан билан боғлиқ муаммолар ҳозирда давлатлар, хусусан, Греция учун Кипр ороллари масаласидан, Германия учун эса мамлакатни қийнаётган ишсизлик масаласидан ҳам муҳимроқ аҳамият касб этмоқда.

А.Ўжаланнинг ҳибсга олинишини эшитган унинг тарафдорларидан баъзилари телбалар сингари даҳшатли жазавага тушиб ўзларига ўт қўйиб юборди. Уларнинг бир гуруҳи эса очиқдан-очиқ қўпорувчилик йўлига ўтдилар.

Курдистон ишчи партияси ва бошқа кўплаб курд бўлгинчи (сепаратчи)ларининг идеали бўлмиш А.Ўжаланнинг тутқунлиги Европа шаҳарлари бўйлаб курдларнинг ''салб юришлари''ни бошлаб берди. Бу ''салиб юришлар''и қатор давлат ҳукуматларини ўз хавфсизлик кучларини мамлакат барқарорлигини сақлаш учун сафарбар этишга мажбур қилаётир. Негаки А.Ўжаланни зудлик билан озод этилишини талаб этаётган курдларнинг ҳаракатлари, ҳаттоки қўпорувчилик тусини олиб, маҳаллий аҳоли хавфсизлигига ҳам дахл қилмоқда. Ҳозирнинг ўзидёқ тартибсизликлар, тўқнашувлар натижасида турли маъмурий биноларга жиддий зарар етди. Қурбон бўлганлар ва кўплаб жароҳатланганлар тўғрисида гапирилмоқда.

Ўжалан халқаро террорчи сифатида аллақачонлар қўлга олиниши керак эди. Лекин у шу пайтгача ''бахли тасодиф'' лар натижасида омон сақланиб келмоқда...

У бир қанча вақтлар Россиянинг ''бепоён ўрмонларида жон сақлаб'' келди. Москов Ўжаланнинг ўз ҳудудларида эканлигини аввалига рад этди... Кейинчалик эса уни Туркияга топширмаслигини билдириб, Ўжаланга нисбатан мойиллигини очиқдан-очиқ намойиш этди...

Туркиянинг қаттиқ норозиликларидан сўнг эса А.Ўжалан бир зумда бемор қиёфасида Италияда пайдо бўлиб қолди.

Ўжаланнинг бахтига бу давлат конституциясида мазкур давлат ҳудудида ҳибсга олинган бирор ажнабий фуқарони ўлим жазоси амалда бўлган давлатга топшириш таъқиқланиши ''ёзиб қўйилган'' экан. Албатта, Италия ҳукумати қонун талабини тўлалигича бажарди. Аслида эса Абдулла Ўжалан Италия конституциясида белгиланганидек бу мамлакат ҳудудида ҳибсга олинган ажнабий эмас эди. У бу ерга даволаниш учун келганди... Туркия Ўжалан туфайли Италия билан барча алоқаларини тўхтатиб қўйишига оз қолди. Шуянглиғ Туркия давлатчилигида ихтилоф пайдо қилган Ўжалан давлатлар орасидаги муносабатларнинг ёмонлашиб кетишига ҳам сабаб бўлди.

А.Ўжалан қўлга олиниши билан РККнинг кўплаб жангчилари ўз ихтиёрлари билан ҳукумат аскарларига таслим бўлишмоқда. Ўжаланга нисбатан чексиз садоқат кўрсатиб, дунёнинг турли бурчакларида тартибсизликлар келтириб чиқарган курд бўлгинчилари етакчилари орасида эса РКК лидерлиги учун ўзаро кураш бошланиб кетди.

Эмирали оролида кучайтирилган назорат остида сақланаётган А.Ўжалан туфайли Туркиянинг ўзида ҳам қўпорувчилик ҳаракати авж олди.

Туркия давлати ва сиёсатига лаънатлар ўқиган А. Ўжалан, айрим маълумотларга қараганда, ҳозирда тавба-тазарру қилиб, терговчиларга Туркия манфаатлари ва унинг келажагига хизмат қилишга тайёрлигини баён қилган. Бу нима, тутқинлик азобларидан кучсизланиб, талвасага тушишми ёки муқаррар бўлган ўлим жазосини бироз енгиллатилишига эришиш учун ҳийлами? Ана шу сингари саволлар мазкур воқеани эшитган кўпларни, шу жумладан, курд бўлгинчиларини ҳам қизиқтириб, қийнаб қўйди.

Айни кунлардда эса қизғин давом этаётган ва тобора охирлаб бораётган тергов жараёнлари давом этмоқда. Туркия жиноят қонунининг 125-моддасига кўра, А.Ўжаланни ватанга хоинлик, Туркия яхлитлигига тажовуз қилиш, кўплаб бегуноҳ кишиларнинг ўлдирилиши ва қўпорувчилик айбловлари билан ўлим жазоси кутиб турибди.

Террорчи Абдулла Ўжаланнинг қўлга олиниши ва тегишли маҳкамалар томонидан жазоланиши Туркия учун қанчалар қувонарли ҳол бўлмасин унинг курдларга кўрсатган мафкуравий таъсири ва у келтириб чиқарадиган оқибатлар таҳдиди эҳтимоли сақланиб қолмоқда. Марксистик-коммунистик таълимотга асосланган бу мафкура эса Туркиянинг ҳудудий яхлитлигига хавф солиш ва унинг бўлиниб кетишини провард мақсад қилиб қўйган. Туркия учун ҳозирги энг катта хавф ҳам ана шунда.

ЗАФАР ОМОН
сиёсий шарҳловчи

...— ҲАҚИҚАТ

...» ахборот агентлиги мухбири ...ҳаяжон билан ўқиб чиқдим. ...имизда энг аввало Оллоҳ ва ... тасаввур қиламиз. Бутун ... ал-Бухорий, Баҳовуддин ...-Термизий сингари улуғ ...нинг ўзимиз, келажак ав...бошчимизга таъзим ила ...лмайди.

Ортиқ ВАФОЕВ,
Бухоро вилояти бўлими раиси

IT

...ошлаган

...№ 10 (112)

Азиз ҳамкасблар!

''НАВРЎЗ—БОҚИЙ БАЙРАМ''

Анъанавий танлови сиз журналистларни ижодий баҳсга чорлайди!

Энг яхши таҳририят, энг яхши саҳифалар, энг яхши мақола, энг яхши эшиттиришу кўрсатувлар муаллифлари мазкур танловда иштирок этишлари мумкин.

''НАВРЎЗ—БОҚИЙ БАЙРАМ''

Энг истеъдодли сўз соҳиблари, энг янги талқин, энг самимий таҳлилу шарҳ муаллифларини ғолиблик совринлари кутади:

1-мукофот:
''Энг яхши таҳририят учун'' 1 та (*энг кам иш ҳақининг 20 баравари ҳисобида*)
''Энг яхши мақола учун'' 1 та (*энг кам иш ҳақининг 15 баравари ҳисобида*)
2-мукофот 1 та (*энг кам иш ҳақининг 13 баравари ҳисобида*)
3-мукофот 1 та (*энг кам иш ҳақининг 10 баравари ҳисобида*)

Танловга тақдим этилган мақолалар, ижодий ишлар 26 апрелга қадар қабул қилинади.

Ўзбекистон Оммавий ахборот воситаларини демократлаштириш ва қўллаб-қувватлаш жамғармаси.
Тошкент, Навоий кўчаси, 30.
Телефонлар: 144-37-87, 144-69-65.

Ўзбекистоннинг 1991 йил... да Европа Иттифоқига кир... ган давлатлар била... иқтисодий ва маданий... соҳалар бўйича ҳамкорли... тўғрисидаги имзолаган бити... мига биноан ЕИ ТАСИС дас... турининг лойиҳаларида... бири ТЕФАП - фермер в... қишлоқ хўжалик ходимлар... ни тайёрлаш ва ўқити... лойиҳаси ватанимизда ҳаё... га татбиқ этила бошланди.

Мазкур лойиҳанинг узо... муддатли мақсади - қишло... хўжалиги ва озиқ-овқат сан... атида самарадорликни ош... риш. Қисқа муддатл... мақсади - маҳаллий ўқиту... чилар билим ва малакасин... такомиллаштириш, уларни... ўқишга бўлган талабини ку... чайтиришдир

Бугунги кунда Қишлоқ в... сув хўжалиги вазирлиги т... зимидаги Тошкент давлат а... рар университети ва ҳамд... 3 қишлоқ хўжали... олийгоҳлари ва 45 ҳудуди... коллежлари билан ҳамкор... ликда иш олиб бормокда... Республика бўйича 4 та кол... лежда ҳудудий марказ тузил... ган. Шулардан бири Самарқанд вилояти Оқдарё туманидаги механика... иқтисодиёт коллежидир.

Якинда биз ушбу коллеж... да бўлиб, Қишлоқ хўжалик мутахассисларини ўқитиш бўйича мутахассис Буюк Британиялик Фил Армитаж, ТАСИС ТЕФАП лойиҳасининг қишлоқ хўжалиги таълим тизимининг мутахассиси Абдулла Боймуҳамедов ҳамда коллеж директор Саидрасул Остоновлар билан суҳбатлашдик.

Фил Армитаж:

— Президент жаноблари И.Каримов раҳбарлигида қишлоқ хўжалик кадрларини ва фермерларни тайёрлаш

-Биз ... иш олиб бораяпмиз. Ҳар бир танланган ўқув маркази ТАСИС томонидан тўлиқ техникалаштирилади. Танланган ўқув марказларида нафақат қишлоқ хўжалигига ихтисослаштирилган коллежлар, балки деҳқон-фермер хўжаликлари раҳбарлари ҳамда улар томонидан жўнатилган мутахассислар ҳам дунёнинг илғор технологияси билан танишади ва ўқитилади.

1996 йилнинг июль ойида

...ни аксини топди.

Иккинчи ўқув сафари 1997 йил, февраль-март ойларида ташкил этилган бўлса, учинчи сафар Буюк Британияга лойиҳанинг Ахборот ва таржима бўлими ходимлари учун уюштирилди.

ТАСИС - ТЕФАПнинг лойиҳа фаолияти давомида жами 34 та ҳудудий ва минтақавий ўқув семинарлари ўтказилиб, 800 га яқин вазирлик тизимидаги ўқув юртлари раҳбарлари, профессор-ўқитувчилари, вилоятлар туман деҳқон ва фермер хўжаликлари уюшмалари раҳбар ва мутахассислари, фермерлар ва бошқа касб ходимлари иштирок этдилар.

ТЕФАП лойиҳаси ўз ишини 1998 йил май ойида якунлади. Европа Иттифоқининг Брюсселдаги қароргоҳи томонидан ТЕФАП лойиҳасидан 1999 йилда бошлаш режалаштирилган ТЕФАП 2 босқичига ўтишга замин яратиш мақсадида лойиҳа иши етти ойга чўзилди. ТЕФАП 2 лойиҳаси бевосита фермерлар, агросаноат мажмуаси мутахассислари қишлоқдаги тад-

ула... га ҳаракат қил... илмни қай да... аввало ода... боғлиқ. Амм... меҳр-муҳабба... ўқитувчилар зи... Инсон бир н... муҳаббат қўйи... шунга эришиш... қилади ва бунг...

Якинда кол... ҳуқуқшунослик... дик. Унга хўжа... чилар сони қис... кўпайиб кетди...

Биз бу бўлим... хўжалиги ҳуқуқшун... ёрлаш мақсадид... Улар ижара, шир... ва фермер хўжал... ҳуқуқий ишлар... шуғулланишади.

(В. Фозил)

Бугунги кунда коллежимизда кўплаб хотин-қизлар меҳнат қилишади. Мен фурсатдан фойдаланиб уларни, қолаверса республикамиздаги барча опа-сингилларимизни, аёлларимизни яқинлашиб келаётган **8-март Халқаро хотин-қизлар** байрами билан самимий муборакбод этаман.

Н.ИСМОИЛОВ,
М.ТУРСУНОВ

КОСОВОДА ЯНА ИХТИЛОФ

Серб ва албан бўлгинчилари Рамбуе тинчлик музокараларининг ижобий натижаларини жанг майдонларида бир-бирларига ўлим тилаганча нишонлашмоқда

''Югославия республикалари итиффоқи''да тобора кучаяётган уруш оловини бартараф этиш учун ўтган ҳафтада С.Милошевич ва албан раҳбарлари томонидан Рамбуе музокараларида берилган ваъдалар мазкур қасрда ҳозир бўлган казо-казоларнинг кўнгиллариии хотиржам қилиш учунгина айтилганга ўхшаб қолди.

НАТОнинг ҳарбий ҳужумларидан сақланиб қолиш учун Косовога Сербия ҳудудидаги кенгайтирилган мухторият мақомини беришга ва ҳарбий ҳаракатларни тўхтатишга рози бўлган Белград маъмурияти НАТО ҳамда АҚШнинг залвори ва салобати босиб турган Рамбуе қасридаёқ:''Косово баърибир бизники бўлиб қолади...''дея мухторият мақомини олишга эришган албанларга ўдағайлагандай бўлганди. Бу ''ўдағайлаш'' чорасизлик ва нафрат кўринишидаги мулозамат билан изҳор этилган эсада,унинг ҳақиқий кўриниши Косово заминида ўкираётган танклар ва замбаракларнинг ажалкор наъраларида ўз аксини топмоқда.

Расмий Белград ва албанлар Рамбуедан, НАТО ва АҚШнинг тинчлик миссияси аъзоларининг ўткир нигоҳлари таъқибидан безиб, жанг майдонларини соғиниб қолишган эканлар ,шекилли, 17 кунлик ''айрилиқ'' натижасида орттирган таассуротлари, фикр-мулоҳазалари ва кайфиятлари билан бир-бирларини баҳраманд ва хушнуд этиш учун Косовога ''шошилишди''. Албатта бир-бирини хушнуд этиш самимий тилаклар тилаш эмас, отишмалар садолари остида амалга ошди.

Асосан албанлар яшовчи ва 2 миллионга яқин аҳолиси бўлган Косоводаги ҳарбий ҳаракатлар Рамбуе музокараларидан ҳафта ўтибдики ҳам тинимаётир. Демак, Европанинг хавфсизлиги атрофида ҳадик ва хавотирлар, шубҳаю гумонлар ҳам интиҳо топмаяпти. Негаки, мана бир неча йиллирки, Босния, Косово кўринишдаги можаролар бутун Болқон минтақасида манфаатлари бир-бирларига зид бўлган давлатлар муносабатларининг тўқнашиш нуқтасига айланиб бораяпти.

С.Милошевич ва албан бўлгинчи кучлари раҳбарларининг ўзаро адовати, қанчалар умид қилинмасин, тинч йўл билан барҳам топиши бу кетишда даргумон. Бунинг устига НАТО ва дунё ҳамжамияти ҳар сафар ҳарбий тақдид билан пўписа қилганда ҳам Белград расмийлари, ҳам албан томони қуруқ ваъдалар беришдан нарига ўтолмаяпти.

Бошқа томондан хоҳлаган пайтда Югославияга ҳарбий ҳужум уюштириш учун Болқонда НАТОнинг ҳарбий кучлари тўпланиб бормоқда. НАТОнинг Германия, Британиядаги, шунингдек, Европа Иттифоқининг бошқа давлатларидаги ҳарбий самолётлари неча кундирки пайт пойлаб, буйруқ кутуб ётишибди.

АҚШ ҳам Косово масаласини ҳал қилишда ўз ўрни ва ташаббускорлигини намойиш этиш мақсадида бир қанча ҳарбий самолётларини НАТО ихтиёрига жўнатган. НАТОнинг эҳтимол қилинаётган ҳарбий ҳужумларининг самарали бўлишини таъминлаш учун АҚШнинг ҳарбий самолётлари Европадаги АҚШ ҳарбий базалари ва АҚШ ҳарбий хаво кучларига қарашли ''Интерпрайс'' авиаташувчисида жойлаштирилди. Бу авиаташувчи ҳозирда ўрта ер денгизида турибди. Расмий Вашингтоннинг НАТО ихтиёрига берган ҳарбий самолётлари ичида 12та F117 ''Найтхок'', 10та қўриқчи ЕА- 6Б, 4 та КС-10, 25 та КС - 135 самолётлари,шунингдек, улар орасида 6 та В-52 русумли бомбардимончи самолётлари ҳам бор.

НАТОнинг ҳарбий ҳаво ҳужумларини уюштириш ҳақидаги қарори ўз кучида қолар экан Серб ва албанларнинг Косоводаги ҳарбий ҳаракатларни давом эттириши ўз-ўзига ёмонлик ва ҳалокатни чақиришдир. Зероки, Рамбуедаги С.Милошевич мулоқот гуруҳи таклиф этган Косовонинг мухторият мақоми тўғрисидаги таклифларини буткул рад этиб, НАТОдан сира ҳам қўрқмаслигини баён қилганда НАТО ва айниқса, АҚШ томони Белградни жазолашни қаттиқ туриб таъкидлаган ва шундай бўлишига бир баҳя қолувди ҳам. НАТО ҳозирда ҳам исталган вақтда Югославияга ҳужум қилиши мумкин.

Сиёсий доиралар Косовода давом этаётган жанглардан ташвишда бўлсалар ҳам 17 мартда бошланадиган навбатдаги тинчлик музокараларигача Белград ва албанларнинг қон тўкишни бас қилишларига ҳали имкониятлари бор, деб ҳисоблашмоқда. Дарҳақиқат, шундай. Фақатгина ўша кунгача Косовада ҳозирда давом этаётган хунрезликларга НАТО ва АҚШ раҳбарияти сабр билан сукут сақлаб берса бўлгани.

ОҚ УЙНИ ПЕКИНГА КЎЧИРДИ...

Ҳижрат

Энг кўп ким ҳақида гапирилади, биласизми? Менимча, президентлар ҳақида. Ҳамма нарсага президент: яхши бўлсаям президент, ёмон бўлсаям президент. Айниқса, Америка президентларига қийин. Юрса ундай, турса бундай, дейишаверади. Моника Левински билан юганини гапиришгани етмагандек, яна битта ''юриши'' ҳам анча гап сўз бўлди. Бу Клинтоннинг Хитойга бўлган ''юриши'' эди.

Ўтган йил июнь ойида президент Клинтон бошчилигидаги АҚШ вакиллари Хитойда расмий сафарда бўлишганди. Матбуот президентни кузатиб борганлар билан қизиқиб қуйидаги маълумотни тарқатди.

*Ташриф чоғида Клинтонга оиласи -- турмуш ўртоғи Хиллари хоним ва қизи Чесли;

*Ташқи ишлар, Тижорат, Молия ва Қишлоқ хўжалик вазирлари ҳамда АҚШ савдо ваколатхонаси вакиллари (5 киши);

*Олтита конгресс аъзоси;

*Миллий хавфсизлик хизмати маслаҳатчиси, Қуролли кучлар қумондони, матбуот котиби ва унинг ўринбосарлари (6 киши);

*Сиёсий ва иқтисодий маслаҳатчилар (10 киши)

*70 кишилик юқори табақа кенгаши (вазир ўринбосарлари ва Оқ уй маслаҳатчилари);

*150 кишилик ёрдамчи ходимлар (Оқ уйнинг сафар, матбуот, таржимонлик хизматлари ходимлари, котиблар ва ёрдамчилар);

*200 кишилик оммавий ахборот воситалари ходимлари (бундан ташқари аккредитация қилинган яна 175 журналист расмий ҳайъатдан ташқари Хитойга келишган.);

*150 кишилик қўриқчилар гуруҳи (Махфий ва бошқа хизматлардан ходимлар);

*150 кишилик аскарий қисм (алоқа, телефон ва бошқалар билан таъминлайди. Ҳайъатга тегишли юк (багаж)лар бўйича ҳам масъулдирлар) ҳамроҳлик қилдилар.

Мазкур расмий ҳайъат учун 10 дона зирҳли лимузин ажратилди. 350 дона автомобил эса Хитойдан ижарага олинди.

Ҳайъатда жами 750 киши Хитойга ташриф буюрди.

Шерзод

ИНСОН ҚАЛБИ

Уилям ФОЛКНЕР

Инсон феъл-атворидаги қатъият ва ақлининг кучи шарофати билан ҳамма мушкулликларни енгиб ўтади. Инсон яшаб қолади, негаки, унинг қалби бор. У яратишга қодир...

* * *

Фақатгина ёшларнинг эмас, балки ҳаммамизнинг ҳам зиммамизда инсон қалбини сақлаб қолиш вазифаси турибди. Инсон икки оёқли ҳайвонга айланиб қолмасдан бурун, ҳали ҳам кеч эмас, ўз шахсияти, қиёфасини йўқотмасдан аввалроқ ёрдамга ошиқишимиз лозим. Носир, шоир, рассом бу ёқда туриб, ким биринчи галда одамийликни сақлаб қолиши, ким уни бутунлай йўқотиб қўйишидан қўрқиши керак! Зотан, одамийлик ижоднинг қайноқ қонидир.

* * *

Қўрқув - бизга таҳдид солаётган нарса ана шу... Биз учун хавфли бўлган нарса - инсондаги қўрқувдан унинг ўзлигини, маънавиятини маҳв этишда фойдаланаётган жаҳонда мавжуд кучлардир.

Ажойибот

"БАШОРАТЧИ" ЖОНИВОРЛАР

Турли табиий офатларни жониворлар олдиндан сезиши ҳақида қизиқарли маълумотлар кўп. Бундай энг биринчи маълумот милоддан аввалги 328 йили Юнонистонда қайд этилган. Ўшанда Гелиос шаҳрини вайронага айлантирган зилзила юз беришидан бир неча кун бурун каламушлар уяларини тарк этиб, ташқарига чиққан. Мутахассисларнинг кузатишларига қараганда, 70га яқин жонивор фалокатни олдиндан "башорат" қилиш хусусиятига эга, бироқ уларнинг орасида илондан ўтадигани йўқ экан.

ХИТОЙДАГИ АМЕРИКА

Хитойда энг қашшоқ аҳоли тибетликлар, мусулмонлар ва мўғуллар ҳисобланади

Бундай 20 йил олдин Хитой етакчиларидан Денг Хиопинг даврида бойиб кетиш уят, шармандалик ҳисобланарди. Аммо Лондонда чиқадиган ''The Economist'' журналининг ёзишича, бозор иқтисоди ислоҳотларини бошидан кечира бошлаган мамлакатда ҳақиқий ҳаётга мутлоқ тескари бўлган бу хомхаёлга ҳеч ким тўлақонли амал қила олмади. Ўша пайтда баъзи кишилар ва ҳудудларга бироз бойишга рухсат берса бўларди. Барибир шундай бўлди ҳам. Бироқ у кутилмаган ижтимоий тенгсизликни пайдо қилди. Ҳозирга келиб ҳукумат бойлар ва камбағаллар орасидаги кескин фарқни қисқартиришга интилмоқда. Ўз вақтида Денг бундай бўлишини кутмаган эсада ижтимоий тенгсизликда инқироз юз берди.

Хитойдаги энг ночор ҳудудлар аҳолиси асосан Тибетликлар, мусулмонлар, мўғуллардир. Улар ўзларининг Пекин, Шанхайдаги юртдошларига ҳасад ва ҳавас билан қарашади. Пекинда дунёдорлик борасида бахти чопганлар: ''Пекин бу Хитойнинг Америкасидир. Негаки Хитойдаги барча қашшоқлар бу ерда яшашни орзу қилишади,'' - дейдилар.

1996 йилдан бошлаб ҳукумат қашшоқланишнинг сиёсий ижтимоий барқарорликка нисбатан таҳдини ҳис қилмоқда. Албатта 1 миллиард 300 млн. аҳолини боқиш масаласи осон эмас.

Хорижий сармоядорлар ҳам Хитойнинг ночор ҳудудларига сармоя киритишга ўйланиб қолдилар.

Ҳукумат муаммонинг ечими сифатида четка ўлкаларга ички даромаднинг бир қисмини ўзлаштиришни сўрамоқда. Бошқа томондан енгил саноат фабрикаларини пахта ўстириладиган ҳудудларга жойлаштириш ғояси илгари сурилмоқда. Яна бир лойиҳага кўра, Хитойнинг Шарқидаги бой корхоналарни Ғарбий ҳудудларга кўчириш, тўғрироғи, сармоя киритиш кўзда тутилмоқда. Аммо Ғарбий чет ўлкалардаги ҳаёт ва мамлакатнинг тараққий этган ҳудудларидан тўсиб қўйилган.

Бу тўсиқлар турли тўловлардан тортиб яхшигина томирга эга бўлган бюрократия ҳам тегишлидир. Ҳукумат бу тўсиқларни бартараф этишга зўр бериб уринмоқда. Аммо бюрократия мамлакат ижтимоий иқтисодий ҳаётини фалажлаганча яшашни давом эттирмоқда.

Денг сингари кекса раҳбар, гарчи ҳозирда тирик бўлса ҳам, мамлакатнинг баъзи ҳудудларида қашшоқликнинг кучайиб кетишида айбдор қилиниши мумкин.

1950 йилда Мао Цзидунг Денгта Хитойнинг оғир саноатини ҳарбий ҳолатдан холи ва хавфсизроқ бўлган Суйзау ва Сичуангта кўчириш мажбуриятини юклаган эди. Бу кўпроқ иқтисодий фойдадан кўра завфсизлик манфаатларини ўзида ифодаларди. Мазкур ҳол Хитойнинг жанубий ғарбий ҳудудларида зиддиятли ҳаётни юзага келтирди ва айнан шу ҳудуд аҳолиси энг қашшоқлашган бўлиб қолди.

Рустам ҲАФИ... НОВ

Тарбия

Эркакл… тарбияс… ўзгача…

Мактаб асосан таълим ва тарбия ўчоғи ҳисобланади, таълимни эса тарбиядан ажратиб бўлмайди. Биз биламизки, мактаб муҳитини, яъни болаларнинг бўш вақтларини мазмунли, яхши ўтишини таъминлаш, уларни ёмон одат ва таъсирлардан ҳимоя қилиш ишларига мактаб раҳбарияти ва бевосита синф ўқитувчиси масъул. Масалан, катта танаффусда ёки бўлмаса жисмоний тарбия, меҳнат дарсларида олган билимларини мустаҳкамлаш, такомиллаштириш мақсадида ҳар хил мусобақалар, танловлар ўтказишни режалаштириш ва уларни амалга ошириш жуда муҳим омиллардан.

Қишлоқ жойларда иш ўғил болалар, қиз болалар учун ҳам етарли. Шаҳарда эса буларни ўзимиз топишимиз керак. Шу ҳақда гап кетар экан, яна бир фикр туғилади. Бу анчайин катта ижтимоий муаммо бўлиб, менимча ҳаммани қизиқтирса керак деб ўйлайман. Яъни ўғил болаларни ҳаётга уларнинг ёшлигидан масъул қилиш. Маълумки, оила қургандан кейин ўғил болани нинг зиммасига оилага таянч бўлиш вазифаси тушади. Ўғил болалар учун одобнома ва меҳнат дарсларини бошланғич синфлариданоқ иложи борича тажрибали эркак киши олиб бориши аҳамиятлидир. Оилаларда эса тарбия билан асосан аёл киши кўпроқ шуғулланади. Чунки уйда отадан кўра онада кўпроқ вақт бўлади. Боғчада бирорта ҳам эркак тарбиячи йўқ. Мактабда ҳам асосан, айниқса бошланғич синфларида аёл кишилар фаол. Бундай ҳол -- ўғил болаларга уларнинг оила бошқарувчиси асосий куч бўлиб етишиб чиқишида бир қадар салбий таъсир кўрсатади. Оилада аёл кишининг ролини оширган билан кўзланган натижаларга эриша олмаймиз. Чунки аёл киши асосан уй-рўзғор ишлари учун масъул. Лекин манба бўлмаса аёл йўқдан бор қилолмайди.

Аёл яхши муомала, ширин сўз гадоси, айниқса, ҳозирги замон аёли оиласи учун керак бўлган ҳамма нарсани қилишни хоҳлайди. Аёллар йили деб,

Ка… ши… Ошқ… аҳол… саба… бош… дай… қишл… бузил… миз. ҳуқуқи… таб, у… бўлди…

Пал… худуд… деҳқон… Рашидов но… хўжаликлари… ма раиси А. В… буён фаолият к… Лекин 1996--97… тар лалми ер… бўлса, янги раи… яъни 1997--199… 700 гектар ер… 1998--99 хўжал… тар атрофида… Юқоридаги ғал… лар Ш. … хўжали… раис… "Таг… жуд… би… эк…

…ЪЗОЗЛИ…

Азиздан-азиз, гўзалдан-… лар, Қизалоқлар! Қалам… Бахтиёрлик, соғлик ва х… бўлс…

…луд

…илк куни, 1 март, …нинг таваллуд …р йили шу к… …ум в… дасталар ичида жажжи идишдаги бойчечакка кўзимиз тушади. Ажабо, кейинги йилларда биз унинг катта гулдасталар орасида туришига шундай ўрга… деб, саксонинчи баҳорда "Омонлик!" деб кўзларига суртсинлар деб, бир сиқим жон озиғи - ўз тупроғи билан бирга юборилган табиатнинг бу…

«Ёш куч», «Синфдош»

ПУЛ. ОПЕРА. ФАРЗАНД. РЕКЛАМА

"Дейлик, биз бир ойда нақд пул ҳисобидан 5000 сўм топсак, ҳар кунимизга тахминан 166 сўм 66 тийиндан, суткамизнинг ҳар соатига 6 сўм 94 тийиндан тўғри келар экан. Демак, 7сўм турадиган бир стакан газли сув билан бир соатлик умримизнинг пулдаги қийматини ичиб юборар эканмиз."

* * *

"-- Операни элита санъати сифатида пайдо бўлган дейишади. Ҳозир ҳам у элита учунми?

-- Агар элита вакили деганда юқори табақами, одамми, бўлишидан энг оддий ким қатъий назар, санъатни эъзозлайдиганлар тушунилса, бу фикрга қўшилиш мумкин."

* * *

" Кўпи билан иккита: бир ўғил ва бир қиз. Ҳозир рўзғорни таъминлаш осонмас. 4--5 та фарзанд қилиб, уларни боқолмай, кўнгилдагидай тарбиялаёлмай юриш ёмон. 5--6 та бўлса, ташвиш яна кўпаяди. 2та фарзандни бемалол, кўнгилдагидай тарбияласа, ўстирса бўлади."

* * *

"Агар 10 000 000 сўм пулим бўлганда, йўқ, менинг бунча пулим бўлишига ҳеч қачон ишонмайман."

* * *

"...Одатда оилада ёш болаларни она тарбиялайди, лекин Ричарднинг рафиқаси Жеральдиннинг ойлик маоши эриникига нисбатан бирмунча кўп бўлганлиги учун ота уй бекаси вазифасини ўзига олди..."

* * *

"-- Деворни нега мунчалик баланд қилаяпсизлар?

--Ўғри тушмасин учун, -- деб жавоб берди усталар.

Афанди яна сўради:

--Ўғри қаёқдан тушади: ташқариданми, ичкариданми?"

* * *

"Турли спиртли ичимликлар, сигареталар ва ҳар хил беҳаё расмларнинг реклама қилиниши ўқувчилар фикрини бўлмоқда"

* * *

"Мен ҳеч қачон иккига ёзмаслигимга ишонардим. Шунинг учун қабул комиссияси орқали текширтирганимда, тўғри сўзларимни бўяб "хато" қилишганини кўрдим. Сўнгра онам гаплашганида уч ярим минг сўм пул берсангиз, ҳаммасини тўғрилаймиз, ҳатто биологиядан имтиҳонсиз киритиб юборамиз, дейишибди. Мен шундан сўнг у ерда ўқишни хоҳламай, мактабга қайтдим. Лекин мактабни битиргач, албатта, врач бўламан, ўқишга пулсиз, билимим билан кираман."

* * *

"Бадиий китоб ўқишга вақтим йўқ. Ҳозир фақат дарс тайёрлаш ва репетиторга бориш билан бандман. Худо хоҳласа, ўқишга кириб олсам, кейин бадиий китоблар ўқийман."

* * *

"Биз ўқитувчимизни "Ўртоқ" деб чақирамиз."

Юқорида келтирилган қизиқарли мавзуларни яқинда дўконларга чиққан "Ёш куч" журналининг шу йилги 2-сонида ва унга илова тарзида чиқаётган "Синфдош" журналининг 1(2)-сонларида ўқишингиз мумкин. Биз қўшимча сифатида фақат бир нарсани, ёшларнинг бугунги кунини ёзадиган мана шундай нашрларни қўллаб-қувватлаш, уларнинг ижодидан ҳамиша бохабар бўлиб бориш лозимлигини таъкидлашни истардик.

Наргиза РАҲИМОВА

…ОВОЗА

Кечаги қарордан сўнг Жаҳон тиллари университетининг талабалари журналистларнинг маоши билан қизиқиб қолишганмиш.

МАҲКАМ АКАНИНГ ҲИКМАТИ

Ҳар бир кишининг ўз умри аъмолига айланган ҳикмати бўлади. «Жамиятдан олинган ҳақиқатлар билан яшайди», деганлари каби, ҳар бир одам ҳам ҳаётий тажрибалари асослаб берган ўз фалсафаси билан умр кечиради. Хўш, сарлавҳада қайд этганимиз Маҳкам аканинг ўзи ким-у у кишининг ҳикмати не?

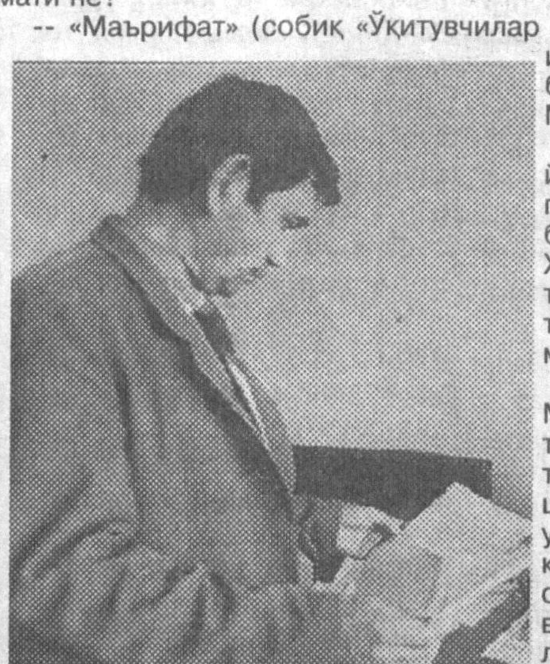

-- «Маърифат» (собиқ «Ўқитувчилар газетаси») газетасига ишга келганимда бўз бола эдим, -- дейди Маҳкам ака.

-- Мана, қирқ йилдан ошибдики, бу газетага қаттиқ боғланиб қолганман. Ҳаётимни таҳририятдан айрича тасаввур ҳам қилолмайман.

Дарвоқе, Маҳкам акани таҳририятга боғлаб турган нарса, албатта, шунчаки ҳавас ёхуд умр ўтказиш эмас. У кишида ўз касбига нисбатан улкан садоқат ва меҳр бор. Республикамиз нашрлари орасида ўз овозига ва ўқувчиларига эга бўлган «Маърифат» газетаси ходимлари ҳам ҳар тонг ишхона эшигини очиб кирар эканлар, аввало Маҳкам акага рўбарў келишлари боиси, эҳтимол шундандир. Юзларидан мудом табассум аримайдиган, гоҳ болаларча қаҳ-қаҳ уриб кула оладиган бу инсонни таҳририятнинг барча аъзолари бирдай ҳурмат қилишади. Газетанинг барча муштарийлари Маҳкам акани танимасалар, эҳтимол. Чунки у кишининг меҳнати асосан таъбир жоиз бўлса газета ортида қолади. Яхши ёзилган мақолани саҳифага чиройли қилиб жойлаштира билмоқ ҳам керак. Худди мана шу жараёнда Маҳкам аканинг меҳнати намоён бўлади.

«Бу ҳам бир ижод, -- дейди Маҳкам ака, -- газета чиқишдан олдин албатта режалаштирилган мақолалар билан танишиб чиқаман. Шундан сўнг уларни газета саҳифаларида қандай янги шаклда жойлаштириш, ҳатто кечаси билан хаёлимда бўлади». Маҳкам аканинг яна бир севимли мақоли «Бир калла -- калла, икки калла -- тилла» эканлигидан иборат. Шу боис, газета саҳифаланаётган маҳалда билдирилган ҳар бир фикрни эътиборда сақлайди.

Ўз касбининг устаси, «Маърифат» газетасининг садоқатли аъзоси, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган маданият ходими Маҳкам Кўчқоров 60 ёшга тўлди. У кишини барча ҳамкасблари номидан самимий қутлаб қоламиз.

А.БЎРИБОЕВ

…ҚАЛАРИМИЗ АМАЛГА ОШАДИ

Толибжон ТОШПЎЛАТОВ,
Тошкент вилоят "Матлуботсавдо" акционерлик компанияси бошқаруви раиси

…ни… си… ва… Ш… ми… це… ға… зи… да биз… билан а… саодатли… ни муборак… га йиғилам… лефонсиз, та… шаҳарнинг (ба… лардан) турли… ишимизни қўйи… тикиб келавера…

Зулфияхоним… олиб бориш ҳеч… йўлимизни тўс… яхши совға… Меҳмонхона до… кетарди. Яна у к… та совға бир… яқинда чиққан… …ета ёки журна…

…зидентимиз Ислом Каримов …тимоий-иқтисодий ривожлан…илги якунлари ва 1999 йилда …отларни чуқурлаштиришнинг …й йўналишларига бағишланган …аси мажлисида қилган маъру…қўлга киритилган ижобий на…тталиб ўтарканлар, жумладан, соҳамизга тегишли бир ютуқ тўхталдилар: **"1998 йилда …и зарур озиқ-овқат …истеъмол моллари билан барқарор равишда тўлдириб борилди. Чакана савдо ҳажми 16 фоиз ўсди. Бунга кўп жиҳатдан ўзимизда истеъмол товарлари ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш ҳисобидан эришилди".**

Дарҳақиқат, юртбошимизнинг ушбу эътирофларида бизнинг ўтган йилги фаолиятимиз самараси ўз аксини топган.

Бевосита бизнинг вилоят "Матлубсавдо" акционерлик компанияси тизимларида ҳам иқтисодий ислоҳотларни босқичма-босқич амалга ошириш борасида, камтарона бўлса-да, бир қатор ютуқларга эришдик. Биз аҳолига савдо хизмати кўрсатиш ишларини ривожлантиришга ҳаракат қилиб, 1998 йилда савдода умумий товар айланмасини 4 миллиард 790 миллион сўмга етказдик, бу эса илгариги йилга нисбатан 111 фоиз ўсишга эришдик деган гап. Шунингдек, умумий овқатланиш хизмати бўйича йиллик ўсишимиз 121 фоизни, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари сотишда эса 127 фоиз ўсишга эришдик.

Энг муҳими, акционерлик компаниямиз тизимида бир ярим миллиард сўмликдан кўпроқ халқ истеъмол моллари ишлаб чиқариб, бу борада ҳам илгариги йилга нисбатан 112,7 фоиз ўсишга муваффақ бўлдик.

Албатта, бозор иқтисодининг асосида энг аввало харидоргир мол ишлаб чиқариш ётади. Шу ниятда биз қисқа муддат, яъни бир йил ичида 25 та янги цехни ишга туширдик. Айни пайтда жаҳон талаблари даражасида, бозорбоп маҳсулотлар ишлаб чиқаришга алоҳида эътибор қаратмоқдамиз. Шу мақсадда 400 минг АҚШ доллари миқдорида инвестиция жалб қилиниб, иккита қўшма корхона туздик.

Тўғри, ўтган йили 183,1 минг АҚШ доллари миқдорида маҳсулот экспорт қилдик. Бу кўрсаткич бизни асло қониқтирмайди, албатта. Зеро, серқуёш юртимизда, саховатли ўзбек заминида етиштирилган маҳсулотларга жаҳон бозорида талаб катта. Насиб қилса, бу йил ушбу кўрсаткични сезиларли даражада оширамиз.

Бугун компаниямиз тизимида эркин иш юритувчи тадбиркорлар сони тобора ошиб бормоқда. Бу эса аҳоли ўртасида бизнинг хизматимизга, бизнинг келажагимизга бўлган ишончни оширмоқда. Айнан шу сабабли ҳам қиймати 130 миллион сўмга яқин акцияларимиз қисқа муддатда сотилди. Айни кунларда қўшимча яна 8 мингдан кўпроқ акция чиқаришни режалаб турибмиз.

Ёдингизда бордир, Республика Вазирлар Маҳкамаси қишлоқ инфраструктурасини ривожлантириш юзасидан алоҳида тадбирлар белгилаганди. Биз ўзимизга белгиланган режаларни тўлиқ адо этиб, 44,2 миллион сўмлик капитал маблағни ўзлаштирдик.

Шоир айтганидай, "ютуқлар чўнтакда, улар бор нарса". Бугун компаниямиз тизимининг барча фидойи ходимлари савдо маданиятини янада ошириш, сифатли маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш, қишлоқ аҳолисига савдо хизмати кўрсатиш ҳажмини ошириш борасида бир қатор самарали ишларни амалга оширмоқдалар. Ишончим комилки, биз кўзлаган режаларимизни албатта амалга оширамиз.

Тошкент вилоят
«Матлуботсавдо»
акциядорлик компанияси
республикамиз аёлларини
8-МАРТ
Халқаро хотин-қизлар куни
билан чин дилдан қутлайди.
Муҳтарама аёллар!
Барчангизга бахт-саодат,
тинчлик-хотиржамлик, гўзаллик
тилаб қоламиз!

Самарқанд шаҳридаги
"ҲУРШИД" фирма қаҳвахонаси
азиз ва мўътабар аёлларимизни, опа-сингилларимизни яқинлашиб келаётган
8 март
Халқаро хотин-қизлар байрами
муносабати билан самимий
муборакбод этади.
Дунёнинг барча шодликлари
насибангиз бўлсин!

Самарқанд шаҳридаги
ЗАРАФШОН-КАЛИФОРНИЯ
қўшма корхонаси азиз ва мўътабар
опа-сингилларимизни, мунис оналаримизни яқинлашиб келаётган
8 МАРТ билан самимий қутлайди.
Аёллар йили саналмиш 1999 йилда
яхши кайфият, бахт ва гўзаллик
ҳамроҳ бўлишини тилайди.

«ЧАРХИН» умумий овқатланиш
ҳиссадорлик
жамияти
ва
«МЎЪЖИЗА» ресторани республикамиз, хусусан, Самарқанд хотин-қизларини 8 МАРТ байрами билан
табриклайди.
Барча аёл ва қизларимизга бахт-саодат, гўзаллик ёр бўлсин!

"Матбуот-бунёдкор"
фирма дўкони ишхона, меҳмонхона, ошхона, ўқув хоналари, уй-рўзғор учун мўлжалланган ҳар қандай турдаги мебелларни тўлдириши мумкин бўлган стулларни сотувга чиқарди. Маҳсулот сизнинг дидингизга мос ва уни арзон нархларда харид қилишингиз мумкин.
Телефонлар:
46-07-67, 42-44-68

Самарқанд шаҳар Боғишамол туманидаги
«ГИРИЛЬБАР – ШИРИН»
қаҳвахонаси
республикамиз хотин-қизларини
яқинлашиб келаётган
8 март
Халқаро хотин-қизлар байрами билан қутлайди.

Тошкент шаҳар Й.Охунбобоев номидаги Республика тиббиёт билим юрти томонидан Машарипова Комила номига берилган №-445493 рақамли диплом йўқолганлиги сабабли БЕКОР ҚИЛИНАДИ.

Ўтган сонда берилган айланма кроссворднинг жавоблари:

Белгиланган хонадан рақам атрофига: 1.Гулханий 2."Нахшон" 3."Оташкада" 4.Камина 5.Кошғарий 6.Фитрат 7.Саъдий 8.Завқий 9.Хоразмий 10."Толеим" 11.Мажлисий 12.Огаҳий 13.Айтматов 14."Навоий" 15.Қасида 16.Латифа 17.Деҳлавий 18.Зайнаб 19.Беҳбудий 20.Биноий 21."Ҳасанхон"

ҲУРРИЯТ
Мустақил газета
Ўзингни англаб ет!

Муассис: Ўзбекистон Оммавий ахборот воситаларини демократлаштириш ва қўллаб-қувватлаш ижтимоий-сиёсий жамғармаси

Бош муҳаррир: Хуршид ДЎСТМУҲАММАД

Таҳрир ҳайъати: Азамат ЗИЁ, Абдуқаҳҳор ИБРОҲИМОВ, Абдуқаюм ЙЎЛДОШЕВ(бош муҳаррир ўринбосари), Амирқул КАРИМОВ, Наим КАРИМОВ, Озод ШАРАФИДДИНОВ, Аҳмаджон ЎЛМАСОВ, Раҳмон ҚЎЧҚОР

Газета Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот қўмитасида 165-рақам билан рўйхатга олинган. Бичими А-2.

Таҳририят манзили: Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.
Телефонлар: 133-69-45, 136-53-63,
Буюртма – Г 0529
Индекс:
Якка обуначилар учун – 233
Ташкилотлар учун – 234

Навбатчи муҳаррир: Зокиржон АЛИБЕКОВ

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй.

Босиш вақти – 21.00
Топширилди – 20.00